

over vor Tid, — om disse Menigheders Fortrin ikke maa kjøbes med Opgivelse af Noget, som ikke tør opgives. Man kan sige, at ogsaa hos os skal der arbeides paa Dannelsen af Frimenigheder, enhver nidkjær Præst stræber at samle en mindre Kreds om sig, til hvilken han kan komme i et inderligere Forhold, som han vel tør kalde sin frie, frivillige Menighed, men vel at mærke: i den større, blandede Menighed, til hvilken hans Embedspligt binder ham, altsaa ikke for at udsøndre hiin, men for ved den og med den at kunne virke paa den hele Menighed; han tør ikke drage nogen skarp Grændse for at gjøre det kjendeligt, hvad der er indenfor og udenfor. I Frimenigheden er Præsten fri, fri for alt det, hvad han maafler er tilbøielig til at betragte som et unaturligt og besværligt Paahæng; her er det Sandhed, at han har ikke med Andre at gjøre, skal ikke betragte Andre som dem, der ere ham betroede, end dem, der med fuld Frihed have sluttet sig til ham. Det er denne Udsøndring, denne halv tilbøielige Udsøndring, naar en saadan Menighed dog skal have sin Plads iblandt de gamle Menigheder, jeg maa finde høist betænkelig og i Modstrid med Folketjens Væsen.

Jeg skal endnu tillade mig at tilføie nogle hermed beklægtede Betragtninger, hvortil Overveielser af denne Sag har maattet føre mig, idet jeg forbigaaer en Deel, som allerede er fremspøet af Andre. Skal Folketjens svare til sit Navn, være Folkets Kirke, ikke den, som Folket har dannet og vilkaarlig kan ombanne, men den, hvori det kan blive, hvad det i kristelig Henseende skal være, da maae dens enkelte Menigheder bære Præget heraf. Ligesom Folket har et Land, hvori det boer og virker, saaledes maae ogsaa Menighederne have deres Sted i Landet, hvor det kirkelige Liv kan trives sammen med det virkelige, daglige Liv. Saaledes ere Sognemenighederne opstaaede, og Tanken herom kan føres tilbage til den apostoliske Tid, til Paulus, som minder Titus om, at han er efterladt paa Creta for at indsætte Eldeste „i hver Stab“ (Tit. 1, 5). Disse Menigheder maae være anlagte paa at være fra Slægt til Slægt; deres Eldeste, Præster, kunne døe eller kaldes andetsteds hen, men Menighederne blive, vistnok som de, der ere i en bestandig Orden, til forskjellige Tider mere eller mindre svarende til Navnet af en kristelig Menighed, men dog saaledes, at et Grundlag bliver, hvorpaa der bestandig kan bygges paany. Frimenighederne have egentlig intet Sted, kunne ikke med Nette faae noget Stednavn; en Samboen kan her ikke tænkes (eller hører i det Mindste ikke med til Tanken), dertil er deres Omfang for ubestemt og stort. Der ere Pligter, som paahvile Folketjens Præster, hvis Opfyldelse her ikke kan fordres, f. Ex. den præstelige Sygepleie, den stadige Confrimandsforberedelse. Og Frimenighedernes Tid er, saavel hvad Begyndelsen som Varigheden angaaer, af en ligesaa tvivlsom Bestaaffenhed. De kunne ikke benævnes efter noget Sted, kun efter en Mand; af ham er deres hele Tilværelse afhængig; de begynde, naar de forbinde sig med ham; naar hans Tid er omme, er det tvivlsomt, om de ville vedblive. Denne Afhængighed af et Menneske har sin alvorlige Betydning. Det forudsættes ved Dannelsen af de heromhandlede Menigheder, at man er i fuld Overensstemmelse med Folketjens Tro og er tilfreds med den Orden, som her forlanges overholdt. Hvad der leder ved Valget, maa da være Hensyn af anden Art, noget Personligt, en vis Retning i Forhøvelsen o. desl., men vil der da ikke blive lagt en Vægt paa det Særlige, der bliver saa meget betænkeligere, som Forholdet imellem Præst og Menighed her er af en eiendommelig Art? Thi til en vis Grad kan dette Særlige have sin Betydning, hvorfor der kunne være velordnede Kirkesamfund, hvor det er overladt til Menighederne at vælge deres Præster; men da er det Menigheder, som allerede ere til, ikke Menigheder, som først nu blive til ved og med denne Mand. — Ogsaa med Hensyn til det Tilhyn, som disse Menigheder ville underkaste sig, kunde der være Udskilligt at bemærke; det vil faae særegne Bønskeligheder at overvinde paa Grund af den Uafhængighed af de almindelige Forrifter, som til en vis, ikke let bestemmelig Grad maae tillægges dem, den Ret, til selv at tage Bestemmelser i deres indre Anliggender, som man maa frygte for at krænke. Tilhynet vil i disse Menigheder neppe faae Stort at bethede; forsaavidt saadanne Menigheder maatte være udsatte for særegne Farer, vil